

Verstoten

Psychologische roman

Verstoten

Psychologische roman

Martin Boetselaar

Schrijver: Martin Boetselaar
Coverontwerp en schilderij: Martin Boetselaar
ISBN: 9789463868495
© Martin Boetselaar, 15-03-2019 (2^e editie)

www.mijnbestseller.nl/martinboetselaar

Er is een gratis didactische handreiking beschikbaar.
Mail naar: martinboetselaar@gmail.com

Woorden, zinnen, mijn verhaal

Voor vaders en moeders, die houden van hun kind.

Voor hulpverleners, die willen begrijpen.

Voor familie en vrienden, die het wilden horen.

Voor mijn partner, die mij altijd steunt.

Maar vooral voor mijn lieve dochters.

De auteur

Inleiding

Welkom. Dit is het verhaal van Martin Boetselaar. Martin is het slachtoffer van ouderverstoting.

Martins *verhaal* is helaas niet uniek. André Rouvoet schrijft in het rapport *Scheiden... en de kinderen dan?* (2018) dat het jaarlijks 7.200 echtparen en 16.000 kinderen treft. Dat zijn twee kinderen per uur! Wilfried Kemp noemt het in het programma Kruispunt 'De stille epidemie'. Langdurig of zelfs het permanent verbreken van het contact met een van de ouders kan een vorm van emotionele kindermishandeling zijn. Ieder kind heeft recht om te kunnen gaan met beide ouders.

De *situatie* van Martin is echter wel uniek. Hij heeft nooit ervaren dat er bij hem sprake is van een vechtscheiding. Desondanks komt hij terecht in een nachtmerrie die hij niet zag aankomen. Symbolisch zijn de dreigende luchten en het noodweer dat hem overvalt tijdens een strandwandeling.

Verstoten is beschreven als een film. Als u door het verhaal gegrepen wordt, is er geen weg terug en blijft u lezen. Achter in het boek vindt u een overzicht van de hoofdrolspelers.

Martins verhaal is dus fictie, maar desalniettemin gebaseerd op ware gebeurtenissen. Het boek is daarom ook geschikt voor professionals en te lezen als een reële casus.

Met Verstoten hoop ik een bijdrage te leveren aan meer publieke en professionele bewustwording en begrip voor ouderverstoting.

De auteur
Maart 2019

Proloog

Het is zeven uur als de bel gaat. We laten ze binnen. De woonkamer krimpt ineen tot een enge ruimte, volledig gevuld met het blauw van de straat. Zo imponerend zijn twee politieagenten die onverwacht je huis betreden.

Fleur kijkt naar hen met angst in haar ogen. Met een hand tegen haar borst roept ze: 'Alsjeblieft! Zeg dat er niets ernstigs met Maike is gebeurd!'

De agent gebaart met een somber gezicht dat we beter eerst kunnen gaan zitten. Dus toch? De agente zet zich op de bank aan de tafel, de man strategisch aan het hoofd. Hij veegt met zijn vlakke hand over het tafelblad, alsof er stof zou liggen.

'Mevrouw van Egt belde 112, vanuit haar auto,' begint hij, 'We hebben haar zojuist gesproken, bij haar thuis. Ze is in paniek, haast hysterisch. Ze vertelde dat u Maike, uw dochter, met geweld uit huis heeft gezet. Ze wil dat wij uw andere dochter, Adyna, ophalen en haar in veiligheid brengen.'

Fleurs mond valt open van verbazing. Ze hapt naar lucht, niet in staat een woord uit te brengen.

'Mevrouw van Egt is bang dat u Adyna iets aandoet,' gaat de agent verder, terwijl hij mij streng aankijkt. 'Volgens haar is ze in levensgevaar.'

De boodschap is overgebracht. Hij knikt behoedzaam en zakt tegen de rugleuning van de stoel.

Ik probeer te begrijpen wat hij zegt. Wij waren bang dat er iets verschrikkelijks met Maike was gebeurd en dat ze daarom niet thuis is gekomen. Ze is dus nog steeds bij Madelien, haar moeder. Een pak van mijn hart. Maar waarom is de politie hier om Adyna op te halen?

Fleur reageert als eerste. 'Wát zegt zij?' Haar stem trilt. 'Martin heeft Maike niet uit huis gezet! Hoe komt ze daarbij? Ze liegt. En Adyna is niet in levensgevaar! Wat een onzin!'

De agent zucht. 'We moeten afgaan op wat mevrouw van Egt ons heeft verteld. Met die melding zijn we naar u gekomen. Uiteraard kunnen we niet vaststellen of ze de waarheid vertelt, maar gezien haar gemoedstoestand gaan we daar wel van uit.' Opnieuw een zucht. 'Waar is uw andere dochter?'

Het is een vraag, maar het klinkt als een commando. Ik kijk hem argwanend aan en vertel hem dat ze boven is, op haar kamer. Als ik aanstalten maak om op te staan en Adyna te roepen, gebaart hij dat ik moet blijven zitten. Verwacht hij dat ik mijn huis uit zal rennen? Op de vlucht, voor wat?

‘Ik wilde vragen of ze naar beneden komt, dan kan ze u zelf vertellen dat er niets aan de hand is,’ zeg ik verontschuldigend.

Hij schudt zijn hoofd. ‘Eerst hebben we een paar vragen aan u. We willen van u horen wat hier is voorgevallen.’

Ik ben verbouwereerd. Voorgevallen?

‘Ik weet niet waar u op doelt,’ zeg ik. ‘Het is vandaag Vaderdag. Vanochtend hebben we samen ontbeten in de tuin. Maike en Adyna, mijn twee dochters, hadden alles voorbereid. Ze hadden de tafel schitterend gedekt. Na het ontbijt wilde Maike naar haar moeder. Rond elf uur is ze vertrokken, op de fiets. Ik...’

De agent onderbreekt mij en vraagt waarover mevrouw van Egt zich dan zorgen maakt. Zijn ogen staan donker en hard. ‘Ze is bang dat u uw dochter iets aandoet,’ herhaalt hij. ‘Volgens haar is het niet de eerste keer dat u uw kinderen mishandelt.’

Alsof een harde vuist zich in mijn maag boort. Ik snak naar adem. Denkt hij echt dat ik mijn dochters heb mishandeld? Mijn eigen kinderen?

We kijken elkaar zwijgend aan.

‘Waarom heeft u Maike op straat gezet? Daar moet u een reden voor hebben,’ zegt hij.

‘Ik vertel u zojuist dat ze vanochtend na het ontbijt naar Madelien is gegaan. Hoort u eigenlijk wel wat ik zeg?’

De agent kijkt mij streng aan. ‘Dus ú zegt dat u haar niet op straat heeft gezet?’

‘Ja dat probeer ik u de hele tijd uit te leggen! Ik spreek toch geen Chinees? Ik heb haar niet op straat gezet. Het was haar eigen keuze om naar haar moeder te gaan. Ik wilde liever dat ze bleef.’

Hij staart mij onbewogen aan. ‘Dat is wat ze ons allebei vertellen.’ ‘Allebei?’ zeg ik giftig.

‘Mevrouw van Egt én uw dochter. Ze geven allebei deze verklaring.’ Hij zucht. ‘Mevrouw van Egt is buitengewoon emotioneel. Het is ons werk te checken wat er aan de hand is.’

Fleur gebaart om zich heen. ‘Kijkt u gerust rond wat mij betreft. Hier is werkelijk niets aan de hand.’

Ik vertel de agenten dat er tot voor kort geen problemen waren. Die zijn pas een half jaar geleden begonnen. Fleur geeft aan dat we het samen altijd gezellig hebben gehad en dat ze niet snapt waarom Madelien zo reageert. De agenten stellen vragen en wij geven zo goed mogelijk antwoord. Het lijkt erop dat ze luisteren, maar niets registreren. De agent haalt zijn schouders op en vraagt eindelijk of hij Adyna kan spreken. Zonder antwoord te geven sta ik op en roep Adyna of ze wil komen.

Verbazingwekkend snel is ze beneden. Aandachtig volg ik haar verrichtingen. Hoe zou ik reageren als ik onverwacht twee politieagenten in de woonkamer zag zitten? Ik denk dat ik zou schrikken, in ieder geval zou ik stomverbaasd zijn. In plaats daarvan knikt ze verlegen en geeft ze hen beleefd een hand. Ik verwacht dat ze naast mij gaat zitten, of desnoods op mijn schoot kruipt, maar dat doet ze niet. Ze gaat tegenover mij zitten, naast de agente. Ze legt haar mobiel op tafel en kijkt mij timide aan.

Voor het eerst spreekt de agente: 'Zo, dus jij bent Adyna.'

Adyna knikt.

'Gaat het goed met je?' vraagt ze vriendelijk.

Adyna murmelt nauwelijks hoorbaar dat het goed met haar gaat. Haar mobiel piept. Ze pakt het apparaat en duwt het vliegensvlug onder de tafel.

'We zijn hier omdat je moeder wil dat we jou ophalen,' zegt de agent. Hij zwijgt en kijkt haar indringend aan.

Adyna knikt.

Wat betekent dit? Dat ze het begrijpt? Want ik begrijp het niet.

Opnieuw piept haar mobiel.

'Wat wil jij, jongedame? Wil je naar je zus en jouw moeder?' vraagt hij.

Adyna schuifelt ongemakkelijk op de bank en frunnikt met haar vingers aan de bekleding.

Ik heb medelijden met haar. 'Je moet doen wat je zelf wilt,' zeg ik zacht. 'Ga maar naar Maike, want ze heeft je nu hard nodig. Ik zie je later.'

Waarom zeg ik dit? Ik wil niet dat ze naar Madelien gaat! Beslist niet! Ze moet zeggen dat ze het liefst bij mij en Fleur blijft. De agenten moeten zien dat Adyna zich hier veilig voelt en dat er geen sprake is van een bedreigende situatie!

Adyna haalt diep adem. Slechts een fractie van een seconde hebben we oogcontact. Dan kijkt ze snel weg en zegt: 'Sorry papa.'

Sorry? Sorry voor wat? Waarom zegt ze dat? Gedachten tuimelen ongecoördineerd door mijn hoofd. Ik zit klem in mijn eigen film. In slow motion staat Adyna op en loopt naar de gang. Blijkbaar ga ik met haar mee, want onder aan de trap zie ik de tassen staan die ze altijd meeneemt als ze weer een week naar haar moeder gaat. Waarom staan die daar? Ingepakt? Was ze hierop voorbereid? Wat gebeurt hier? Ik wil roepen, maar kom niet bij mijn eigen stem. Het duurt seconden voordat er geluiden tot mij door dringen. Het is de stem van de agente die mij terugbrengt op aarde.

'Moeten we hier melding van maken?'

Melding maken? Ik kijk de agenten aan en voel een lichte paniek.

'Melding maken? Wat bedoelt u?' Ik kan weer praten.

De vrouw kijkt mij aan en zegt: 'Dit soort zaken moeten we melden bij AMK, meldpunt kindermishandeling.'

'Wát zegt u? Kindermishandeling? Wat heeft dit daar mee te maken?'

De agent haalt zijn schouders op. 'Dat is de procedure en daar houden we ons aan.'

'Wacht even,' zeg ik, 'als u hiervan melding maakt, wilt u die melding dan alstublieft ook naar mij sturen?'

Hij kijkt mij verbaasd aan. 'Dat is niet gebruikelijk. Dat doen we dus niet.'

We lopen naar buiten. Bij de politiebuis geef ik de agenten een hand. Fleur geeft Adyna een kus.

Adyna kijkt mij schielijk aan met een lege blik in haar ogen.

Ik geef haar een kus op haar voorhoofd. 'Het komt goed lieverd, maak je geen zorgen,' zeg ik. 'Ik zie je morgen.'

Ze reageert niet. Verdoofd stapt ze in de bus.

Opnieuw vertraagt de wereld om mij heen. Dit is een droom waaruit ik moet ontwaken. Maar ik word niet wakker. Een klap. De deur van de politiebuis is dicht. Adyna zit achterin, ze staart wezenloos voor zich uit. Langzaam rijdt de bus weg.

Dit is het einde van mijn Vaderdag.

Deel 1. Mijn Vaderdag

*Trots, op ons, Madelien, wij samen.
Onze kinderen zijn alles voor ons.*

Ik wil er voor ze zijn. Altijd.

*Ik wil hun vader zijn.
De vader die ik zelf heb gemist.*

Martin

Mijn vader is een ster

Donderdag 8 augustus 2013

Middag

Het is bloedheet, vrijwel windstil. De volle zon brandt op onze huid terwijl we over een olifantenpaadje omhoog sjokken. Het zweet gutst over mijn rug. Fleur heeft haar shirt uitgetrokken en in de rugzak van Maïke gestopt. Haar bh is nat en doorzichtig. Haar bezwete sleutelbenen glimmen in de zon. Maïke loopt een paar meter voor ons uit. Ze heeft een sierlijke tred, haar blonde staart veert vrolijk op en neer. Volkomen in haar element loopt ze over het stoffige pad omhoog. Ze lijkt als enige geen last te hebben van de hitte. Achter mij hoor ik Adyna puffen en hijgen. Ze heeft een atletisch figuur en ze is goed in hardlopen, dat doet ze graag, maar een bergwandeling is niet haar ding.

Eindelijk lopen we over een horizontaal pad dat uitkomt in een breed dal, dat als een reusachtige hangmat ingeklemd ligt tussen twee ronde bergen. Dit is mijn plek, de omgeving waar ik van houd. Ik herinner me dat ik hier voor het eerst kwam, samen met mijn vader. Hoe oud was ik? Een jaar of zes. Mijn vader was ziek, al wist ik dat toen nog niet. Hij vertelde dat hier miljoenen jaren geleden een zee was. Dankzij zijn verhalen is het verleden voor mij hier tastbaar. Ik voel de zware gletsjer van weleer het dal schuren en polijsten. De dalbodem is nu bestrooid met vriendelijke buxusstruikjes, paarsbloeiende lavendel en schitterende distels. Ik probeer me voor te stellen dat de zee van toen de bergen zijn van nu. De herinnering aan mijn vader is hier vijftig jaar later nog altijd.

De lucht ruikt kruidig en fris en gonst van zoemende bijen, tsjirpende krekels en brommende kevers. Bij iedere stap waaieren vlinders en sprinkhanen voor ons uit. Insecten in alle denkbare kleuren, groot en klein. Plotseling waait er een verfrissende wind. We naderen de ruïne in het midden van het dal, de resten van een middeleeuws boerderijtje. Maïke stopt en zet haar rugzak in de schaduw van een van de weinige bomen. Ze draait zich naar mij om met een tevreden blik in haar ogen.

‘Ons paradijsje,’ zeg ik tegen mijn zestienjarige puber, terwijl ik ga zitten.

Ze knikt opgewekt terwijl Adyna zich languit naast mij in het hoge gras laat vallen.

‘Hoe lang gaat dit paradijs nog duren?’ kermt ze.

Ik veeg een zweetdruppel van haar voorhoofd en zeg: ‘Te kort. Geniet ervan zolang het duurt.’

Fleur wijst naar de bergrug voor ons. ‘Het is niet ver meer! Hooguit twintig minuten,’ zegt ze om Adyna gerust te stellen.

‘Oh, nee, twintig minuten is een eeuwigheid,’ kreunt Adyna. ‘Dat ga ik nooit redden. Is er nog water?’

Fleur reikt haar de waterfles aan. Adyna klokt gulzig de helft van de inhoud naar binnen.

Fleur en Maïke zitten op een stenen muurtje. Maïke wijst naar het veldje naast de ruïne dat begroeid is met hoog gras.

‘Pap, daar hebben wij vorig jaar geslapen,’ zegt ze trots.

Het stond boven aan mijn verlanglijstje. Hier, op deze plek wilde ik samen met haar en Adyna naar de nachtelijke sterrenhemel kijken. Precies op de plek waar ik lang geleden met mijn vader had gezeten. Vorig jaar is die wens in vervulling gegaan. Samen met Maïke heb ik hier onder een schitterende sterrenhemel de nacht door gebracht. Adyna vond het niets, ze bleef liever op de camping bij Fleur. Maïke en ik lagen op onze slaapmatjes in de open lucht en staarden naar de sterren. De Melkweg lag als een twinkelende deken van licht over ons heen. Niet alleen de overweldigende sterrenhemel maakte dit onvergetelijk, maar ook onze bijzondere gesprekken. Ik vertelde Maïke over mijn vader. Ik was destijds zeven jaar en oud genoeg om te beseffen wat er gebeurde. De kanker woekerde in zijn lijf. Ik beleefde het leed van mijn vader, alsof ik zelf ziek was. Ik was een kind. Zijn dood, het verlies, ik kon het niet verwerken. Het verdriet heeft zich in mij vastgezet en is daarna nooit meer verdwenen. Ik at te weinig en vermagerde. Een oom met een auto heeft mij toen naar het kindertehuis gebracht, omdat niemand wist wat ze met mij aan moesten. Ik voelde me ellendig, eenzaam en verweesd. Ik kreeg eten, ik móest eten. Met de zusters maakte ik wandelingen door de duinen. Ze deden hun best, maar ze konden mij niet genezen van mijn verdriet.

Maïke luisterde aandachtig.

‘Had je daar vrienden?’ vroeg ze.

‘Jawel,’ zei ik, ‘Maar die waren net zo verdrietig als ik. Mijn beste vriend was Kees. Hij kwam uit de stad. Ook hij had zijn vader verloren. We deden alles samen. We sliepen naast elkaar in de zaal. Als ik daaraan terugdenk, hoor ik Kees snikken, in het pikkedonker van de nacht. Ik had medelijden met hem.’

Maïke zuchtte. ‘Wat erg.’

‘Dat vond ik ook. Ik kroop bij hem in bed om hem te troosten.’

Maïke luisterde ademloos. Na een korte stilte pakte ze mijn hand. ‘Werd hij niet wakker?’ vroeg ze bezorgd.

‘Jawel. Hij schrok wakker. Toen hij merkte dat ik het was werd hij weer rustig. Zijn lijf ontspande. Ik trok hem tegen mij aan, omklemde zijn schriële schouders. Uiteindelijk vielen we allebei in slaap.’

‘Wat mooi,’ zei Maïke.

Ik had een brok in mijn keel.

‘Ik wilde hem troosten. Maar wat is troost?’ vroeg ik hardop. ‘Ik was bang. Ik vreesde alles te verliezen wat ik liefhad.’

We keken naar boven en zagen een vallende ster. Ik vertelde haar dat mijn vader daar boven is, in de hemel. Hij kijkt naar me, vanuit de hemel. Venus is zijn oog. Hij ziet mij altijd aan het begin én aan het einde van de dag.

‘Cool dat jouw vader daar zit,’ zei Maïke.

‘Weet je wat cool is?’ vroeg ik haar.

Ze hoefde er geen seconde over na te denken.

‘Dat mijn vader geen ster is,’ antwoordde ze zacht.

Zoals Fleur voorspelde valt het laatste stuk van de wandeling reuze mee. Adyna’s humeur klaart op als we in een bergbeekje de watervoorraad aanvullen en elkaar nat spetteren. Naarmate we hoger komen brengt de wind meer verfrissing. Het laatste stuk wandelen we over een bergkam naar de top. Links naast ons loopt de helling steil naar beneden, rechts kijken we uit over het dal en de ruïne. Boven op de berg staat de *Steenman*, een hoop kalkstenen rond een ijzeren kruis. Diep onder ons, in de kloof, kronkelt een weg met bewegende miniauto’s. We zien dorpjes met de kerktorens waarop de klok hangt in ronde metalen hulzen. In het zuiden zien we de zee met kleine witte stipjes, zeilboten. In het oosten glanzen heldere gletsjers in het licht van de zon. Zwaluwen scheren over ons heen en zeilen de diepte in. Het kruis op de *Steenman* is roestig en

krom. Ik voel gedachten van mensen die hier een steen achterlieten met een boodschap, een innerlijke wens of een stille bede voor een ander, als een kaarsje in de kerk.

Maïke haalt een steen uit haar rugzak, blauwgeverfd, met in het midden een rood hart. Ze kijkt mij aan. 'Zullen we deze hier samen neer leggen?' vraagt ze.

We leggen de steen plechtig bij de andere stenen.

'Voor jouw vader,' zegt ze met een glimlach.

Dinsdag 31 december 2013

Middag

De hemel vlamt indrukwekkend rood boven de duinen. Tussen de brandende wolken staat Venus als een lichte punt. Het is ons jaarlijks ritueel geworden: oliebollen brengen naar Madelien. Fleur zet een vilten hertengewei op haar hoofd. Haar donkere krullen komen eronder uit. Ze wiebelt elegant met haar heupen heen en weer als we op pad gaan. Ze draagt de schaal oliebollen die ik vandaag met Adyna heb gebakken. In een vrolijke optocht, lopen we zingend achter haar aan over het duinpad. Na tien minuten zien we het huis van Madelien. Het is een idylle in dit prachtige duinlandschap. De witte muren van het riet gekapte huis steken fris af tegen het omringende groen. Uit de schoorsteen kringelt rook loodrecht omhoog. Via een piepend tuinhekje komen we in haar tuin. Onze schoenen knerpen op het schelpenpad. Madelien komt ons tegemoet.

'Lieverds, daar zijn jullie, wat zien jullie er grappig uit!'

Ze kust ons hartlelijk. We hangen onze jas op. Fleur en de kinderen lopen meteen door naar de woonkamer.

Ik sta met Madelien in de gang.

'Fijn dat je er bent,' fluistert ze. Met haar duim veegt ze over mijn wang. Ze heeft donkere kringen onder haar ogen. Haar oogleden zijn dik. 'Wat is er? Waarom kijk je mij zo aan?' vraagt ze.

'Je ziet er niet goed uit.'

Ze sluit haar ogen.

'Gaat het goed met je?' Ik leg mijn handen op haar taille en voel de botten van haar heupen door de stof.

Ze opent haar ogen en kijkt naar de grond, terwijl ze haar schouders naar achteren trekt. 'Kom nou maar,' zegt ze zacht terwijl ze mij naar de kamer duwt. 'Ik ben gewoon een beetje moe.'

‘Moet ik mij zorgen maken?’

Haar lijf verstart. Ze kijkt mij geschrokken aan met haar blauwe ogen. De pupillen vergroten zich, zuigen mij naar binnen. Opeens ben ik verbonden met haar diepste zijn, haar innerlijke ik. Ze laat mij toe zonder verzet, zonder weerstand. Gekleurde velden wisselen elkaar af en buitelen over elkaar heen. Ik voel Madelien diep in haar hart. Ik zweef in een eindeloze leegte vol verdriet en radeloze angst. Ik zoek naar een horizon, iets om mij op te oriënteren, maar er is niets. Felle vlekken met heftige emoties deinen over mij heen in een ruimte zonder tijd en dimensie. Ik zoek sprankjes hoop. Als ik ze zie en er naartoe ga, ben ik er al geweest en zijn ze verdwenen. Het is overweldigend. Ik wil dieper in haar ziel kijken, maar ik word teruggetrokken. Het laatste wat ik voel is haar intense smeekbede om hulp, haar machteloze overgave aan, ja aan wat? De toekomst? Is dat het? Angst om verder te gaan? Bedreiging? Geschrokken laat ik haar los en doe een stap naar achteren.

‘Ik ben bang,’ zegt ze zacht, terwijl ze mijn hand pakt en die op haar borst legt.

Ik voel haar hart bonken in haar lijf. Ik wil mijn hand weg trekken, maar ze houdt mij tegen. ‘Even,’ zegt ze. ‘Ik wil je hand daar voelen.’

‘Waar ben je bang voor,’ vraag ik.

Ze trekt haar schouders op. ‘Ik weet het zelf niet,’ zegt ze. ‘Ik heb de laatste tijd nare dromen. Ik slaap slecht. Met mijn werk gaat het niet goed. Te weinig opdrachten. Ik raak door mijn spaargeld heen. Hoe moet ik straks verder? Ik weet het niet meer. Ik weet het echt niet meer. Het is vreemd, maar ik heb al dagen het vreselijke voor gevoel dat er iets ergs gaat gebeuren. Iets verschrikkelijks.’

‘Zullen we er binnenkort over praten?’ vraag ik. ‘Misschien kan ik je helpen.’

Ze knikt: ‘Ja, dat wil ik graag, maar dit moet ik vooral zelf oplossen.’

‘Natuurlijk. Komt Robbert vanavond nog langs?’

‘Nee, hij heeft andere plannen voor vanavond. Hij gaat stappen met zijn vrienden, zoiets. Het interesseert mij niet.’

Robbert is haar vaste vriend, met wie ze ruim zeven jaar een gecompliceerde aan-uit relatie heeft. Blijkbaar zitten ze op dit moment weer in de uit-stand. Het idee dat Madelien op oudjaarsavond in haar eentje gaat zitten somberen, vind ik geen prettig vooruitzicht. Ik vraag daarom of ze zin heeft om bij ons oud

en nieuw te vieren. Wij hebben vuurpijlen en champagne genoeg. Ze blijft liever thuis.

‘Vind je het fijn als de kinderen vanavond bij jou blijven?’ vraagt ik. ‘Dan ben je niet alleen.’

‘Heel graag,’ fluistert ze zachtjes. ‘Lief van je.’

Ze laat mijn hand los en geeft mij een kus bij mijn oor.

Haar jurk dwarrelt rond haar magere lijf als ze voor mij uit loopt naar de woonkamer.

Ik sta in de deuropening van wat Madelien haar leef-atelier noemt, haar expositieruimte annex woonkamer. De kamer is een arsenaal aan schilderijen, sculpturen, keramische objecten en merkwaardig samengestelde meubels. De inrichting is iedere keer anders. Het lijkt of Madelien niets anders doet dan meubels verplaatsen en schilderijen verhangen. Het is haar eigen museum waar zij als conservator voortdurend de zaak verplaatst en ordent. De armetierige kringloopkunstboom is vandaag het middelpunt van haar omniversum, vrolijk aangekleed met een kleurrijke mêlée aan kerstklokjes, ballen, engeltjes en ander glimmend spul. Op een fruitkistje staan de verse oliebollen. Er hangt een heerlijk zoete geur in de kamer.

Adyna zwaait naar me. ‘Hier pap,’ roept ze, ‘je moet om die boom heen lopen.’

Ze zit op de vaalblauwe bank vol bonte kussens en geeft mij aanwijzingen hoe ik het plekje naast haar kan bereiken.

Fleur en Maïke zitten diep weggezakt op sleetse stoelen naast de rooklekkende allesbrander.

‘Mag ik hier zitten?’ vraagt ik.

‘Zie jij een prijskaartje hangen?’ vraagt Adyna.

‘Nee, hier niet.’

‘Dan mag je gaan zitten.’

De allesbrander geeft een behaaglijke warmte.

Ik zit naast Adyna en sla een arm om haar heen. Ze drukt zich tegen mij aan. ‘Supergezellig pap!’

Madelien komt binnen met een dampend pannetje. Ze zet het naast onze oliebollen en roert met een houten lepel door de warme glühwein. Tevreden legt ze de lepel op het kistje. Ik zie Fleur denken: *vlekken!* In een lange beweging verdeelt Madelien de hete drank over

de gereedstaande glazen. Een deel schenkt ze ernaast. Ik kijk met een glimlach naar Fleur. *Nog meer vlekken.*

‘Dit is aparte toverdrank voor kinderen,’ roept Madelien opgewekt.

Het is glühwein en apart is het zeker, want ze brouwt het met alles wat toevallig in haar keuken voorradig is. De uitkomst is altijd verrassend.

Ze ploft naast Adyna op de bank, die zichtbaar geniet met haar plekje tussen haar vader en moeder. Ik buig mij een beetje voorover en kijk opgelucht naar Madelien. Dit is de versie van haar die ik graag zie. Vrolijk, opgewekt.

Ze heft het glas en roept: ‘Op het nieuwe jaar! Op de liefde.’

Terwijl we proosten, knipoog ik naar Madelien.

Ik neem een slokje van de hete wijn en voel de warmte in mijn keel glijden. Ik bekijk haar meubels. De wandkast en de wiebelende stoelen heeft ze zelf gemaakt van materialen die zijn aangespoeld op het strand. De muren zijn behangen met haar schilderijen. Alles in dit huis is te koop, behalve de zelfportretjes van Maike en Adyna die een prominente plek hebben boven de eettafel. Ze zijn indrukwekkend door hun eenvoud. Hoe oud was Adyna toen ze zichzelf schilderde, vier jaar? Maike zes. Wat is dat alweer lang geleden.

Een uur later nemen we afscheid. Bij de achterdeur vliegt Adyna mij om de nek. Haar ogen glinsteren.

‘Je bent de liefste papa van de hele wereld! Ik hou van jou.’

‘Ik hou ook van jou. Ik hou van jullie allebei. Jullie zijn mijn grootste schatten.’

Ik geef een kus op haar voorhoofd.

‘Tot morgen,’ fluistert ze. ‘Dan zien we oma ook weer, gezellig!’

De keukendeur valt achter haar dicht. Vanachter het raam zwaait Maike naar ons. Madelien staat bewegingsloos naast haar. Hand in hand lopen Fleur en ik naar het hek. Daar draaien we ons om en zwaaien voor de laatste keer.

Schelpen kraken onder onze schoenen. Venus staat laag aan de westelijke hemel. Het is koud.

Fleur knijpt in mijn hand. 'Je maakt je zorgen om Madelien,' zegt ze. 'Ik zag het aan je, toen je de kamer binnen kwam. Je was zelfs een beetje bleek.'

In het licht van de maan kijkt ze mij onderzoekend aan. Ik vertel haar over mijn bijzondere ervaring met Madelien. Het leek of ik haar angsten en emoties rechtstreeks kon voelen. Van binnen in haar hoofd. Ik heb zoiets nooit eerder meegemaakt. Wat ik voelde, maakt mij bang.

Fleur legt een wijsvinger op mijn mond. Ze leunt naar mij toe en geeft mij een kus.

'Luister, het was gezellig. De meisjes hebben genoten. Maak je geen zorgen over haar. Zij heeft haar eigen leven. Jij kunt haar zorgen niet overnemen.'

Ze slaat een arm om mij heen. Zwijgend lopen we verder, dicht tegen elkaar aan naar ons huis.

Madelien

Zaterdag 9 april 1988

Avond

Ik dans opzichtig voor haar langs. Joehoe, hier ben ik. Aretha Franklin brult uit de speakers als ik mij op de bank laat vallen, pal naast deze sensuele dame, gehuld in een belachelijk kleurige outfit. Ik roep in haar oor dat ik haar helemaal zie zitten. Ik hoor het mezelf zeggen. God, wat doe ik sneu. Ik kijk haar ongegeneerd aan. Ze heeft helderblauwe ogen, prachtige witte tanden en grappige kuiltjes in haar wangen. Haar spitse neus is bespikkeld met duizend sproetjes. Haar wenkbrauwen zijn donkerder dan haar blonde haar dat losjes naar achteren valt. Rond haar ranke hals draagt ze een dun zilveren kettinkje.

‘Wat sloof jij je verschrikkelijk uit. Doe je dat allemaal voor mij?’ vraagt ze, terwijl ze een wijsvinger op mijn neus duwt.

‘Ik moet wel,’ hijg ik, ‘want je zit behoorlijk te flirten met Rob, Rick, of hoe dat versierkonijn daar dan ook mag heten.’

Ik wijs naar de jongen die in de hoek van de ruimte staat te lachen met een stel studiegenoten.

‘Dat versierkonijn heet Rick en hij is mijn vriendje,’ zegt ze schor. ‘Dat was geen flirten, maar genegenheid tonen.’

Ik schiet overeind. Dat konijn van haar is een beer van een kerel. Daar moet ik geen trammelant mee hebben.

‘Leuk om je ontmoet te hebben,’ stamel ik, terwijl ik aanstalten maak om op te staan.

‘Je gaat mij verlaten?’ roept ze, terwijl ze mij terugduwt op de bank ‘We beginnen maar net. Niet zo snel de kuierlatten nemen. Ik ben nog niet klaar met jou. Eerst wil ik je beter leren kennen.’

Haar gezicht is slechts een paar centimeter van mij af. Ze ruikt naar zoete vanille. Met haar diepblauwe ogen kijkt ze mij aan als een kind dat bedelt om een snoepje. In mijn ooghoek zie ik Rick weglopen. Dit is mijn kans. Ik druk mijn lippen op haar wang. Met mijn ogen dicht wacht ik op de klap in mijn gezicht. In plaats daarvan draait ze haar hoofd en voel ik haar tong over mijn lippen gaan.

We staan op het terras, achter in de tuin. Hier kunnen we rustig praten, zonder die herrie. Ze stelt zichzelf voor als Madelien van Egt.

Ze spreekt haar naam langzaam uit met een arrogante ondertoon, terwijl ze mij wulps naar zich toe trekt. 'En deze lekkere vent heet dus Martin van Boetselaar?' Met een stijf geknepen mondje en een hete aardappel in haar keel herhaalt ze mijn naam. 'Van Boetselaar. Ben je van adel?'

Ik schud mijn hoofd en antwoord zonder nadenken dat ik niet van adel ben, maar ook niet onbemiddeld. Waarom zeg ik dit? Wil ik haar hiermee imponeren?

'Interessant,' zegt ze. 'Rijke ouders.'

'Mijn moeder voorziet mij maandelijks van een behoorlijke studietoelage. Ze kan het missen. Na mijn vaders overlijden heeft ze de leiding van het cosmeticabedrijf overgenomen. En dat doet ze goed. Ze verkoopt haar luchtjes over de hele wereld. Misschien ken je het wel, Bianca XL.'

Ze reageert verrast. 'Bianca XL,' roept ze. 'Echt? Niet te geloven! Ik heb alleen maar Bianca XL. Dat is *mijn* merk. Serieus, ongelooflijk! Dus Bianca XL is jouw moeder!'

'Inderdaad, Bianca Boetselaar van Zuylen is mijn moeder. Ik zie haar zelden. Ze is een druk baasje. Zit ze niet in Brussel, dan kun je haar vinden in New York of Tokyo.'

'Wat fantastisch, zegt ze. 'Een schatrijke moeder. Dus door die luchtjes van haar te kopen, betaal ik eigenlijk mee aan jouw studie. Fraai is dat.'

Verderop staat een stel onder een boom heftig met elkaar te zoenen. Madelien geeft mij een duw en gebaart in hun richting.

'Kijk daar eens. Wat gaan wij doen?' vraagt ze.

Ze brengt mij in verlegenheid. 'En Rick?'

'Wat is er met Rick?'

'Dat is jouw vriendje.'

'Komt goed. Ik vertel het hem morgen wel.'

Het ijs is definitief gebroken, al zal ik nooit weten of ze in eerste instantie op mij viel, of op mijn moeder.

Nacht

De stad slaapt. We liggen ineengestremgeld in de twijfelaar op haar zolderkamer. Onze kleren trekken een spoor van de deur richting het bed. Het ging ineens rap. Ze trekt het laken over haar borstjes, draait zich naar mij toe en vraagt wat ik studeer. Als ik haar vertel dat ik

bouwkunde studeer glimlacht ze opgewekt. Ze wijst naar de vlekkerig omrande dakkapel.

‘Lekkage,’ zegt ze. ‘Al tijden. Als het regent loopt het hier met bakken naar binnen. Dat kun jij mooi repareren.’

Ik schiet in de lach. ‘Lieve schat. In mijn opleiding maak ik ontwerpen. Ook van dakkappellen, als het nodig is. Ik bouw ze niet in het echt, daarvoor word ik niet opgeleid.’

Ze kijkt mij bedenkelijk aan.

‘Dus je kunt alleen maar een beetje tekenen? Dat is toch onhandig.’

Vindt ze dat leuk? Mij belachelijk maken. Ik droom ervan grote gebouwen te creëren. Misschien dat mijn moeder mij zal vragen haar nieuwe hoofdkantoor te ontwerpen. Ooit zal ik een wereldberoemde architect zijn.

Madelien vertelt dat zij studeert aan de kunstacademie. Nu is het mijn beurt om haar op de korrel te nemen.

‘Kun je dat? Studéren aan de kunstacademie?’ vraag ik lachend.

‘En wat is dáár zo grappig aan?’ zegt ze terwijl ze mij hard in mijn bil knijpt. Met een venijnige blik kijkt ze mij aan.

‘Pas op. Kunst is een serieuze zaak. Daarin ligt de toekomst.’

Ik pak haar stevig beet. We tekenen allebei, het is maar hoe je het bekijkt. Onze monden zoeken elkaar. De nacht is nog lang.

Maandag 11 april 1988

Avond

Om acht uur belt ze aan. Daar staat ze dan, met een zware weekendtas. Ik staar haar verbaasd aan als ze vraagt of ze mag binnenkomen.

‘Ik heb last van lekkage,’ legt ze uit. ‘Dat weet je. En jij kunt het niet repareren. Dus zit er niets anders op.’ Zonder mijn reactie af te wachten loopt ze naar binnen, zet haar tas midden in de kamer en begint meteen met de inspectie van mijn appartement. Ongegeneerd trekt ze kastjes open. Ze kijkt onder de bank. Ze gaat een paar keer zitten op het bed, ze inspecteert het kussen. Na een paar minuten is ze klaar. ‘Oké,’ zegt ze.

‘Oké, wat?’ vraag ik.

‘Het is goed. Hier is geen lekkage. Er is warm stromend water, zelfs centrale verwarming, het is ruim. Hier kunnen we wonen.’

Madelien is het vreemdste meisje dat ik ooit heb ontmoet.
'Waar kan ik mijn spullen opbergen?' vraagt ze.
Ik had het idee dat het een grap was, maar blijkbaar meent ze het.
Ze kijkt mij bloedserieus aan.
'Ik heb een plankje vrij,' zeg ik schutterig.
'Inderdaad. Zie je hoe goed we elkaar aanvullen?' grinnikt ze.
Ik ken haar nauwelijks twee dagen en we wonen al samen

Donderdag 1 juni 1989

Middag

Onze trouwauto is een witte eend. Madelien staat tijdens het rijden rechtop in de auto en laat haar sluijer wapperen in de wind. Mensen langs de weg klappen als we passeren. De tocht eindigt op het brede strand waar een grote witte tent is opgebouwd. Het heeft iets weg van een circustent, met openingen in de zijkanten en een houten vloer. Zo'n dwaas feest heb ik van mijn leven niet meegemaakt.

Mijn moeder vond het duizend keer niks om het feest op het strand te houden, bij zo'n stinkende zee. Zij wilde een traditionele trouwerij. 'We huren het Amstel hotel,' stelde ze voor, 'met de catering van Maison van den Boer, met alles erop en eraan.' Mijn moeder is gewend aan luxe en gemak. Alleen het idee al om met haar peperdure pumps in het zand weg te zakken vond ze vreselijk. En tot overmaat van ramp ook nog eens in een tent? Ze vond het allemaal banaal. Ze moest er niet aan denken, zo'n bralfeest. Ze stelde zich voor dat je aan het eind van de avond ladderzatte gasten uit zee kon vissen. En daarin kon ik haar geen ongelijk geven.

Ochtend

In het oosten verdwijnt de nacht in het ochtendrood als we in onze eend stappen. Bert staat aan de panden van het jasje van Gert te rukken die languit in de branding ligt.

'Kom er maar uit, jongen. Je hebt genoeg gedronken,' brult hij.

We zwaaien naar de zingende gasten. Ik geef uitbundig gas en slinger onze eend langs de branding. Achter ons stuiten en happen lege blikjes naar zand. Madelien hangt gillend en gierend uit het open dak en zwaait naar de joelende gasten. In de achteruitkijkspiegel verdwijnt de dansende menigte en het hoge kampvuur steeds verder uit het zicht. Bij paal elf geef ik een zwiep aan het stuur en scheur vol

gas de zwaar overheellende eend het verharde duinpad op. Madelien blijft ternauwernood in de auto hangen.

‘Ik pies in mijn broek,’ schreeuwt ze.

‘Nu geen politie tegenkomen,’ fluister ik tegen mezelf, terwijl ik in de achteruitkijkspiegel gluur.

Zesenzestig blikjes stuiteren met oorverdovend kabaal over de klinkers. Ons huwelijk is begonnen.

Dinsdag 4 november 1997

Ochtend

De chirurg zet het mes op haar buik. Gespannen houd ik mijn adem in. Ik zou haar hand willen pakken, maar dat kan ik niet. Wij zijn van elkaar gescheiden door een blauw kamerscherm. Over Madeliens kruin zie haar ontblote buik. De anesthesiste concentreert zich op het beeldscherm en knikt naar de chirurg. Het kan beginnen. Hij snijdt het mes soepel door de huid. Er loopt een straaltje bloed langs. Mijn hoofd wordt licht en draaierig. Ik doe mijn ogen dicht.

Madelien wilde aanvankelijk thuis bevallen, maar stelde haar keuze bij, na het aanhoren van de dramatische verhalen van haar hartsvriendin, Gea Schönehoff. Toen Gea's weeën begonnen en ze zich klaar maakte om te vertrekken naar het ziekenhuis, stelde Ado, haar man, de plannen bij. Nederland - Brazilië in de kwartfinale van het wereldkampioenschap voetbal. Hij vond dat ze de bevalling maar even uit moest stellen tot na de wedstrijd. Waar anders had Gea die peperdure puf-training voor gedaan? Terwijl hij en de jongens van zijn tuiniersbedrijf de wedstrijd met pils en bierbommetjes van commentaar voorzagen, lag Gea in de slaapkamer te gillen en te persen. Een in allerijl ingevlogen verloskundige kon haar ternauwernood inknippen om verder uitscheuren te voorkomen. Hij was blij met de baby, Hannelore, daar niet van, maar baalde vooral dat Nederland had verloren. Brazilië was een kutland. Dankzij Gea waren Madelien en ik het er helemaal over eens. Bevallen in het ziekenhuis dus. Uiteindelijk hadden we geen keuze. Madelien was ver over tijd: het werd een keizersnee.

Ik open mijn ogen. De hand van de chirurg verdwijnt tot voorbij zijn pols in Madeliens buik en graait rond. Ik zie het voor mijn ogen